
Előfizetési ár:
Egy évre 12 kor
Fél évre 6 kor
Negyed évre 3 kor
Egyes szám 24

HONTI LAPOK

Nyilttér sora 40 fill.
Hivatalos
és magánhirdetések
árszabás szerint.
Többszöri hirdetés-
nél árengedmény

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
— I POLYSÁGON. —

Felölös szerkesztő:
HALÁSZ FERENC.

Megjelen
szombaton reggel.

Bukerest a mienk.

Felsőbb intézkedésre e hó 7-én délben 12 és 1 óra között Bukarest és Ploesti elfoglalásának öröme az egész országban megkondultak a harangok.

Legyen hangos az örömtől minden magyar hajlék; gyuljon ki a gyönyörűség tüze a szemekben s dobogjon fel minden szív a büszkeségtől és kielégültségtől. Ellenségeink legutolsója, a legvadabb és legaljasabb, a ki hullarablásra indult s békés falvainkba orvult, mint az éhes farkas, fején találva vonaglik győztes labaink alatt. A fiók Páris, minden románnak büszkesége, a bojár gyönyörök tanyája, a vidámságok és züllések városa, Bukarest elesett.

Nem ezt, épp az ellenkezőjét álmodták az árulók. Budapestre, a magyar szent birodalom ragyogó székesfővárosába akartak bevonulni; román és kozák világot vágytak csinálni itt. Hogy hencegtek, hogy ittasodtak meg hőbortos ábrándjaiktól, a mikor az első orv-támadás sikerült az erdélyi széleken.

S mily rövid volt a mámor! Mintha tegnap történt volna; a brassói vereség, Tutra kan és Szilisztria esete, Csernavoda és Konstanza elfoglalása, kiűzetésük a szorosokon át, végigkergetetésük a román síkföldön s most Bukarest eleste, a biztós és halálos tördetés az áruló szívébe.

Gyönyörű nap ez nekünk az igazság, a becület diadalának napja. S nincs okunk tagadni, hogy a kielégített boszuerzet dagasztja keblünket. Vampirmódra leskelődött reánk a muszka zsoldba szegődött Bratianu, hogy kiszivja ereinkből a vért, csontjainkból a velőt, a mikor letöröben leszünk. Könnyű, olcsó zsákmányra számítottak: esküt tettek volna az orosz segítség ellenállhatatlan erejére s az anánt végső diadalának szánták a maguk árulását. S mind e bizonyosságok szétmállottak már az első hetekben, a mikor a magyar, osztrák, német, bolgár és török oroszánok hatalmas csapásai kezdték leteríteni őket. Hol maradtak a cári hadak? Hol az anánt szent fogadkozásai és ígéretei? A cár seregei együtt szenvedik a ve-

reséget és szégyent a románokkal, s ha a közös balsors enyhíti a fájdalmat, legyen részük mindvégig — az ilyen enyhülésben.

Bukarest eleste megrendítő hatással lesz ez anánt országaiban. A román főváros az ellenség kezében. Vereségét, szégyenét jelenti ez annak a politikának, mely úgy szerzi szövetségeseit, hogy hazug ígéretekkel bolondítja, hazug ürüggyel becstelenségekre csábítja s aztán veszni engedi őket. Az a pokoli diplomácia, mely ingerli a falánkságot s idegen országokból véres cafatokat akar lépni, hogy azt kielégítse, újra és már hányadszor csődöt mondott. Románia is oda fog kerülni a kis népek pellengéjére, örök intelmül, hogy a nagyok hízlekedése álnok, hogy uszításai mögött becstelen önzés és áradó szavaik mögött gyilkos mérge lappang.

Tudjuk, Bukerest eleste még nem a végső diadal. De a fején talált ellenség már vergődik s szívében a félelem, lelkében a kétségbeesés és önvéd maradosát érzi. Hőseinket pedig a nagy-szerű siker lelkesíti újabb győzelmekre, s kitartásuk és önfeláldozásuk nem lankad mindaddig, míg a mi legigazabb, legközvetlenebb s legvéresebb ősellenségünk végleg porba tiporva nem

Barczán Endre felolvasása.

Szemelvények Gyermeknevelés a háboru után cím alatt az ipolysági szabadliceum e hó 3-iki előadásán tartott felolvasásából.

Bethmann Holweg, a német birodalom hatalmas kancellára azt az elvet dobta világgá a jövő nevelésének irányítója gyanánt: „Szabad utat a tehetségnek! Módot a szegények tanulására!” Ebben benn van a család nevelési feladatának mikéntje épügy, mint az egész állam pedagógiai politikájának hitvallása. Nem kell azt vitatnom, hogy minden egyén már születésétől fogva akár világra hozott testi szervezetének alkata, akár a lelki átöröklés kétségbe nem vonható nagyfonságu szerepe következtében bizonyos meghatározott tehetségekkel bír, melyek kifejlését a nevelésnek kell munkálnia. De azért nincs balgább, elhibázottabb, nemcsak a gyermek egyénisége, hanem a közre nézve is károsabb felfogás, mint amely jó eleve kitűz a serdületlen ifju elé egy pályát s arra akarja mindenáron nevelni. Az így már szinte a bölcsöben bizonyos élethivatásra kijelölt gyermekbe aztán környezete egész ifjuságán át belebeszéli azt a hitet, hogy ő más pályát nem választhat, mint amit rá nézve eleve megállapítottak s valósággal kényszerkényszerrel teszik nála az előtte legtöbbször ismeretlen jövő felé haladást s ezzel elnyomják talán más irányban megnyilvánuló tehetségét, gyökerében elfojtják, guzsba kötik hajlamait s csinálnak belőle korcsot, ki maga sorsával elégedetlen lesz, a legjobb esetben gépies munkássá válik. Mi az eredmény? Elvesztett

a köz egy egyént, kit saját hajlamai más téren talán nagy munkára hívtak volna el, ki talán nagyon hasznos tagjává válhatott volna a társadalomnak; most pedig szaporítja a napról-napra vegetáló, csak fogyasztó s nem alkotó egyének számát, ha ugyan nem épen mindenre elégedetlen rendzavaró s üresen gáncsozó lesz belőle.

Nem az a szülő s nevelő kötelessége, hogy saját szájaize szerint próbáljon neveltjéből embert faragni, hanem hogy minden eszközt arra használjon, hogy a gyermek értelme, gondolkodó, felfogó képessége kifejlődjék; tisztán látása világosodjék; kitáruljon előtte az egész világ s önállósága ott jusson kifejezésre, ahol épen akar. De az ovó, gondozó s helyesen irányító kéz soha ne maradjon el mellőle s valahogy úgy ne fogjuk fel az önállóságra nevelést, hogy a minden kísértésnek, eltévelyedésnek kitétt gyermeket magára hagyjuk s tulságos korán bizzuk rá az életre; hadd tanítsa meg! Sok erős jellemű, természetből önállóságra termett ifjut valóban meg fog edzeni, higgadságra, a viszonyok mérlegelésére tanítani ez a vezetés nélkül valóság: de még több megy veszendőbe, sokkal több jut a romlottság csábító hínárjába s igen igen sokból válik a társadalom nyűgje, az emberiség átka, nem önhibájából, hanem a szülők félreértéséből vagy végtelenül büns közönyösségből.

E gondolatkörbe tartozik egy magyar be-tettség. Nálunk rendkívül nagy s általános az elfogultság bizonyos életpályákkal szemben. Nálunk mindenkiből urat akarnak nevelni s senkiből munkást. Követhetne-e el a tanító megbocsáthatatlanabb bünt az intelligencia körébe tartozó szülővel szemben, mintha azt tanácsolná neki, hogy gyermekét ipa-

rosnak vagy kereskedőnek adja, mert arra hajlandósága van? Nem tartaná-e legtöbb uri apa vagy anya szégyennek, ha gyermeke egykor cégiablán hirdeté, hogy ilyen s olyan ipar mestere? Jól tudom, hogy rögtön fejem-hez vágják a nyomatékos megokolást: hogy engedhetné a szülő, hogy lealacsonyodjék gyermeke a kevés becsületű iparosok közé!? De hiszen nem a lenézett, hanem a sokra becsült iparosról van szó! Miért silány iparos osztályunk, miért nem megfelelő a kereskedő elem? Mert csak azokat toltuk mindig ide, kik másra már nem valók. Emelje az intelligencia magához a kézi munkást; adjon az iparnak értékes munkásanyagot; lássa el miveltiséggel azt, aki e téren akar magának életpályát alapítani: s nem lesz szégyenére, hanem büszkeségére gyermeke. A mi magyar fajunk nem ért az üzleti élettel kapcsolatos foglalkozáshoz? Sajnos, így volt eddig, de feltétlenül változnia kell a jövőben! Igenis ősi bajunk, hogy uraknak születünk; de ne feledjük, hogy ha azok is akarunk maradni: gondolkodásunknak végre demokratizálódnia kell; a gyakorlati foglalkozásokat törhetetlen akaraterővel kell megtanulnunk, mert különben üres göggé, másokkal szemben való tehetetlen gyűlöletté válik úri eleganciánk, mely fölött a gyakorlati idők gyilkoló gunyos kacajjal rohannak el.

Nálunk egyoldalú felfogások közt felnevelni a gyermeket nemcsak azért bün mert egész életére esetleg ferde gondolkodásra, itiesre kényszerítjük; hanem egyenest az államra nézve veszélyes. A mi bekés fejlődésünket, ezer kezét kívánó cselekvőképességünket csak az biztosíthatja, ha minden egyén vasszor-

hever lábainknál. Ha valamelyike az ostoba és meggondolatlan kis államoknak megérdemelte a szörnyű bünhődést, a román az mindenekelőtt. Elhette volna nyugodtan, meghízhatott volna a háborus konjunkturától s megmenthette volna legalább a tisztesség látszatát. Nem akart becsületes lenni, mert rablóöszlőneit nem tudta fékezni a mikor úgy hitte, hogy gyengék leszünk az önvédelemre.

Mit adna ma a furfangos Bratianu, mit a pipogya Ferdinánd, ha visszasinálhatnák a gátságot, melyet három hónap előtt elkövettek! . . .

Ujországos rekvirálás.

A kormány november 28 án 3560. 1916 M. E. sz. alatt rendeletet adott ki, amelyvel felhatalmazza az Országos Közélelmezési Hivatalt, hogy az emberi élelmezésre használható termények, örlemények készleteit, akár a termelőknél, akár nem termelőknél, ipari vállalatoknál, malmoknál vagy kereskedőknél, továbbá magánháztartásokban közszükségleti célokra rekvirálja.

Ennek a felhatalmazásnak alapján rendelte el az Országos Közélelmezési Hivatal a rekvirálást. Az összes törvényhatóságokhoz rendeletet intézett, amelyben a törvényhatóság első tisztviselőjét új rekvirálás végrehajtására utasítja.

A rendelet értelmében minden vármegye és termelő város területén néhány napon belül rekvirálni kell az összes gabonaneműeket örleményeket és hűveléseket.

A rekvirálási eljárást az alispán végzi személyes felelősség mellett.

A törvényhatóság első tisztviselőit a rendelet feljogosítja arra, hogy bárhol személyesen megjelenhessenek és a rekviráló bizottsággal a fejkvótán felüli mennyiséget lefoglalhas-ák és elvitethessék. Joguk van megjelenni bármely háztartásban, gazdaságban, raktárban, általában mindenütt, ahol készleteket sejtene, vagy gyanítanak és a legszigorúbban kötelesek a rendelet intencióinak érvényt szerezni.

Minthogy a kormány említett rendelete arra is felhatalmazza a Közélelmezési Hivatalt, hogy az érvényben álló rendelkezésektől eltérőleg állapíthatja meg a házi és gazdasági szükségleteire visszatérhető, valamint az egyesek által fogyasztható mennyiséget, a rekviráló bizottságnak joga van a fejkvótát saját belátása szerint leszállítani és a rekvirálható felesleget a rendeletek értelmében megállapítani.

A rekvirálás bizottsági uton történik. A bizottság az alispán személyes vezetése mellett dolgozik és részvesz benne a polgári katonai hatóság képviselője, valamint az Országos Közélelmezési Hivatal és a Hadi-Termény r. t. kiküldöttje.

A rekvirálást néhány nap múlva meg kell kezdeni és körülbelül egy hónap alatt befejezik.

A törvényhatóságok első tisztviselői a legszigorúbb utasítást kapták, hogy a rekvirálást minél hatékonyabban bonyolítsák le és a törvény teljes szigorát alkalmaztassák ott ahol visszaélést tapasztalnak.

A hétről.

december 8.

A harmadik szabad liceumi est.

A szabad liceum e hó 3-ikán tartott harmadik felolvasó estéjén a főgimnázium igazgatója *Barczán Endre* tartott előadást a gyermeknevelésről a háboru után.

Nem a háboru után kell így vagy úgy tennünk, nem a háboru után kell másképp élnünk, jobbakká lennünk, nem a háboru után kell közgazdasági, politikai téren a gyermek nevelésében munkához látnunk, ez ezert ki Barczán Endre minden szavából; hanem már eddig kellett volna, s ha eddig nem tettük: most kell hozzálatnunk minden téren a fokozott, kitartó tevékenységhez, nemzetünk jövőjének újabb megalapozásához.

Nem láttunk eddig, felületesek, kényelmesekek voltunk: a háborunak kellett jönnie, hogy megtanuljunk látni, hogy észreveggyük mennyi mulasztást követünk el; a háborunak, isten ostorának kellett nyakunkba csap-

nia, hogy felriadjunk tespedésünkből, hogy ne elégedjünk meg a megszokottal, a meglevő rosszal; hogy jobbat, tökéletesebbet akarjunk az eddiginél; kardhegyek, ágyutörök véres pásztája kellett, hogy megmutassa az irányt az utat az ujjabb, a jobb felé. Aludtunk: ébredjünk!

Gyermekeink éppen olyanok, mint magunk. Ne legyenek olyanok: jobbak, nemesebbek, okosabbak legyenek. Jobbak: ne külső következményektől, való féltükben maradjanak meg az erkölcsös élet rögzös útjain, a kötelességteljesítés nehéz munkájában. Nemesebbek: ne a mások sárbatapodásával juszanak előre; megbecsüljék a verejtékező munkást, ne legyenek bosszúállók. Okosabbak: olyan pályát válasszanak maguknak, a melyik egyéniségüknek, tehetségüknek megfelel, s majdan fiaikkal is olyat választassanak. És főleg: szeressék meg a munkát, s tudják munkabírásukat nemcsak a maguk, hanem a köz, a nemzet az állam javára értékesíteni és gyümölcsösíteni. Tanuljanak nyelveket, zenét: eszök élességét, lelkiük finomságát, tudásukat idegen ajkuakkal is megértetni.

Vegyünk példát német szövetségeseinktől, vegyének fiaink is. Faji kiválóságaink nagyobbak: ápoljuk, fejlesszük azokat alaposra és főleg kitartásra való törekvéssel.

A gazdag tapasztalatok alapján nagy tudással, vonzóan megírt előadásnak közöljük lapunk tárcájában egyes részleteit.

Most vasárnap e hó 9-én *Alberti Ernő* kir. törvényszéki bíró tart előadást *A háboru és a nők* címen.

— **Erdélyi menekültjainknak.** Az erdélyi menekültek részére az ipolysági járás főszolgabírájához újabb beérkezett szeretetadomány: özv. Rutkay Istvánné Kistur 1 zsák burgonya. A Hont Lapolok 48 számában Szabados Zsigmondné és Vámos Béláné által beküldött 131 kor. nem az erdélyi menekültek javára, hanem a József kir. herceg Szanatórium javára lett gyűjtve, amit ezennel hivatalosan helyesbítünk.

— **Uj pénzek és postabélyegek.** IV. Károly király rendeletet adott ki, hogy új érmekeket verjenek az új király reliefjével. Az előmunkálatok már meg is kezdődtek. Uj domborművek kerülnek a vitézségi érmeke-

galommal, de nem elszigetelten, hanem egyetértve, a tevékenységben összeforva, a legteljesebb összhangban munkálkodik a jövőben. Ha a gyermeket arra neveljük, hogy lekicsi nyelje, csásárolja, gyűlölje a vele nem egy nyelvet beszélő, nem egy hitet valló honfitársát: akkor magunk tagítjuk ki a sirt, melyet ma számunkra az ellenségek milliói akarnak ásni. Ne halljon a gyermek soha kisebbit, megvetést egy nemzetiség vagy felekezet iránt sem; hanem azt lássa, hogy szülei s környezői minden becsületes munkást sokra becsülnék s minden becstelent dologtalant, hasznavehetetlent — ha az illetőt cselekedetei tényleg ilyennek mutatják, utálnak. Annyi kárát-átkát láttuk már a politikai, nemzetiségi, vallási, társadalmi elfogultságnak, hogy épen itt az ideje a tisztultabb felfogásra emelkedésnek s a jövő nemzedék romlatlan irányításának.

Az elfogultságtól való mentesítés legbiztosabb eszköze az idegen viszonyok megismerésében rejlik. Nincs szerencsétlenebb észjárás, mint amely a saját helyzetükön való rágódással megelégszik, ahelyett, hogy széttekinteni igyekeznék az ország határain túl is. Ébresszük fel a gyermekben a külföld megismerésének vágyát; minden lehető alkalmat adjunk meg neki az utazásra, tapasztalásra.

A német diák legkedvesebb színeli foglalkozása, hogy hátizsákot akaszt nyakába, botot, csákányt ragad s megy az ismeretlen vidék felkeresésére. Ő nemcsak élvezni akar, mind az Alpokat, Kárpátokat megmássza, hanem elsőben tanulni. Higgyük el, hogy a turista szellemnek része van abban a megismerésben, melynek folytán a német egy-egy iparcikke, nyersterménye számára piacot szerzett hol egyik, hol másik országban. Vagy

tagadjuk a kapcsolatot a német-afrikai felfedezések s a gyarmatalapítások közt?

*

Ha valaha próbára tette a világ hosszú történetében az ember energiáját, lelki erejét, szívósságát, rettenthetetlen kitartását valami: akkor a mai világháboru e téren feltétlenül vezet; ha a vasfegyelmelzettség, találékonyság, minden helyzetben való felülkerekedés valaha döntőleg hatott a népek életére: akkor e tekintetben a németek a ma folyó küzdelemben csodákat műveltek. Soha jobb példák nem tanúhatott az ifjuság, mint ha ma szemé elő állítjuk s megértetjük vele, hogy vágyairól, egyéni kedvteléseiről a környezet, a társadalom, a haza, az egyetemesség érdekében le kell mondania; de egyben le is lehet mondani anélkül, hogy ezzel ön magán sérelmet követne el. Az önmegtartóztatásnak, a minden téren kifejtendő takarékoságnak, az egymásra utaltság megértésének s végtelen erejének olyan iskolája mai életünk, aminőt többé nem kapunk s amelyet kihasználhatlanul hagyni, jövő számára nem értékesíteni oly megengedhetetlen bűn, hogy az a nemzedék, mely még e tanulságoknál is közönyösen halad el: eljártozta a jövőben való életképességhez való jogát. Mert új emberek kellenek az eljövendő béke munkái számára, új emberek s új létkör, hol mindenki meg fogja érteni, hogy a maga java a nemzeti s emberi vagyon egy része, mellyel józan mérséklet nélkül bánni, azt pazarolni súlyos s büntetendő vétség a társadalommal szemben. Új emberek, akik érezni fogják kötelességüket a köz iránt s tudni fogják, hogy az a társadalom, az az állam, az az emberiség, mely intézményeivel módot nyújtott nekik megélhetésre, haladásra, jobb létre ju-

tásra: viszonzásul, adóul megköveteli tőlük érdekeinek szolgálatát s az-érte való munkálást. Meg kell érteniök, hogy az állam, emberiség s az egyén viszonya nem egyoldalú kötelezettségen épült fel, hol csak az államnak, emberiségnek vannak tartozásai az egyes-sel szemben; hanem egész fejlődésünk létalapja azon nyugszik, hogy a két fél legapróbb munkája is mint két fogas kerék egymásba kapcsolódó fogai a legkisebb zavarás nélkül teljes erővel fűződjék egymáshoz s egészítse ki egy a másikat.

*

Mai nevelésünk annyi hamis és hazug dologgal látja el a gyermek lelkét, hogy nem lehet csodálkozunk rajta, ha az igazságot kihámozni képtelen s annak létében nem is hisz. Hamis körülötte a jólét, hamis a díszelgő s vagyont mutató ruha, hamis a gyengédnek s szeretetreméltónak látszó beszéd, hamis a kimondott cél, mely tanítását — nevelését vezeti, hamis a közhatalom munkája, hamis az ipar és kereskedés, hamis az áhítatosság, hamisak a politikai jelszavak; sőt hamis maga az ember is, mikor a természeti adományok hiányait mesterséges eszközökkel igyekszik pótolni. Lehet-e a hamis létkör a lelki nemesség fejlesztője? Csoda-e ha fenéki romlott közéletünkből annyi szennyet kavart fel minden téren a rettenetes vihar? Nem mondom, hogy e baj magyar különlegesség, de mindnyájan érezzük, hogy mi fokozottabb mértékben sinylődünk benne sok más népnél. Habár közösök e hibák mindkét nemünkénél, nem tapasztalható, hogy nőink eddig kapott nevelése több táplálékot nyújtott erre náluk. Vegyük gondunkba a nők komoly, hivatásos nevelését. Ne a hiúságra irányítás legyen e nevelés

is, új rendjeleket fognak megállapítani és az állami pénzverde sürgős megbízást kap, hogy a relief nyomán Károly király arc képével ezüstpénzeket verjen. Természetesen érvényben maradnak az elhunyt király idejében vert és ma is forgalomban lévő pénzek is. Rajzolóművészek dolgoznak jelvények, jeldíszek tervezésén, postai bélyegek rajzainak elkészítésén, hogy néhány hét múlva már az új király képmásával legyenek forgalomba hozhatók.

— **Törvényhatósági közgyűlés.** Draskóci és jordanföldi Ivánka István főispán vármegyénk törvényhatóságát e hó 15-ik napjára rendkívüli közgyűlésre hívja össze.

— **Eljegyzés.** Faller Gusztáv hegybányai bánya-mérnök, tartalékos hadnagy eljegyezte Burgermeister Micdát Nagymaroson.

— **Országos jegyzőgyűlés.** A Községi és Körjegyzők Országos Központi Egyesülete az erdélyi betörés miatt szeptemberben elhalasztotta a Budapestre egybehívott nagygyűlését. Most az elnökség értekezletet tartott Budapesten és megállapodott abban, hogy az országos gyűlést, a melyen hatvanhárom vármegyei jegyzőegylet vesz részt, december 14-én délután három órakor és 15-én délelőtt kilenc órakor tartják meg Pest megye székházának dísztermében. Érdekes ötletet vetett fel Doboss Gábor, a Jegyzők Arvház-Egyesületének elnöke. Azt javasolta, hogy a faluk ismeretlen világával ismertessék meg a városi közönséget, első sorban pedig Budapestet. Elhatározták, hogy az erre szükséges munkálatokat folyamatba teszik. Az ötödik hadiközelesem érdekében hazafias tevékenységet fognak kifejtteni az ország jegyzői.

— **Katonák kivételes házassága.** A most kiadott 3988—1916. M. E. számú minisztériumi rendelet a katonai szolgálatot teljesítő és hasonló helyzetben lévő házasságkötőknek a házasságkötését könnyíti meg. Megengedi nevezetesen, hogy e személyek bármely anyakönyvezető előtt kihirdetés és az alól fölmentés nélkül kössenek házasságot, ha a két házasság fél az anyakönyvezető előtt kijelenti és erre esetleg esküt is tesz, hogy közöttük házassági akadály legjobb tudomá-

suk szerint nincsen. Kiterjedt e kedvezmény a katonai vagy a katonáival egy tekintet alá eső szolgálat teljesítésére behívott egyénekre akkor is, ha még nem vonultak be. A 3948—1916. M. E. számú minisztériumi rendelet az ellenség hatalmában levő hadifoglyoknak, tuszoknak és internált egyéneknek kívánja a házasságkötést lehetővé tenni. Mint-hogy e személyek a házasság személyes megkötésében távollétük következtében elháríthatatlanul akadályozva vannak, a rendelet szerint ezentúl a házasságkötésnél magukat az igazságügyminiszternek esetéről-esetre adott engedélyvel meghatalmazott utján képviselhetik. A 60.300—1916. I. M. számú igazságügy-miniszteri rendelet a meghatalmazott utján történő házasságkötésre és anyakönyvezésre vonatkozó részletes szabályokat alkalmazza.

Mikulás.

Hol a boldog gyermekkor, amikor a Mikulás még Mikulás volt?

A régmúlt kődéből mint valami dajkamese ódon szép időkről, úgy bontakozik ki az ember agysejtjeiből a régi kép: Miklós napjának reggelén ablakba rakott cipők sora a folyosón. szép lányok rózsaszínű függőnyei alatt virág, nyelvüket öltögető piros krampuszok, süveges, pásztorbotos viaszpiüspökök sora...

Hová lettek szép idők?

Nincs viasz és nincs viaszpiüspök, a rongyból, kőből nem krampuszt csinálnak manapság, de pusztító hadiszereket a nagyoknak.

Cukor? Van olyan milliomosa a világnak, aki ma tele vásároljon egy cipőt cukorral?

És cipő?

Hát van ma cipő?

S ha van, ki meri valaki tenni az ablakon?

Hátha jön valaki és eltrekvirálja?

Az öreg Mikulás pedig bizonyára nem igen látogatja mostanában az ablakokat.

Nagyon kopnik a cipője a sok járásban.

Azt pedig manapság még egy Krózus se kockáztathatja meg, hogy meztelb maradjon.

Ó, Mikulás, Mikulás, gyermekek öröme, téged is felfalt már ez a mindent felfaló háború...

— **A petróleumínség.** Ipolyság előljárósága az alispán rendelete folytán közhírré teszi, hogy petróleumot ezentúl csak az előljáróság által kiállított utalvánnyal lehet

vásárolni. Petróleumutalványt azonban csak is azok kaphatnak, akinek a petróleumra hivatásuk folytatásához okvetlenül szükség van, tehát a hivatalnokok, kézművesek, ipari, kereskedelmi és gazdasági üzemek tulajdonosai, lelkészek, tanítók, orvosok, ügyvédek. Senki más petróleumra igényt nem tarthat. Ezen igényjogosítakat nem különben a hivatalok és közintézetek vezetőit az előljáróság felhívja, hogy petróleum utalvány elnyerése végeit 3 nap alatt jelentkezzenek a község házában.

— **Az Állatvédő Egylet közgyűlése.** Az „Országos Állatvédő Egyesület”-tel szövetségben álló „Hontvármegyei Állatvédő Egyesület” november hó 19-én tartotta Draskóci Jenő egyesületi elnök elnöklése mellett őszi közgyűlését. A választmányi jelentést az egyesület 1916. évi működéséről a hadbavonult titkár helyett az elnök terjesztette elő. A még mindig tartó háború mint minden téren, úgy az egyesület működése terére is benítólag hat. Több évi tapasztalat, hogy az állatvédelem terén való teendőkhöz, illetőleg azok megértéséhez szükséges jobb erzés beoltása jóformán csakis a fejlődő gyermekszívbe jár foganattal. Ezért is az egyesület tevékenysége, figyelme odaterjedt, hogy az iskola utján terjessze az állatvédelem nemes erkölceit. E téren az egylet elsősorban Pálfi Péter kir. tanfelügyelőnek tartozik köszönettel, akinek kezdeményezésére az iskolás gyermekek között mintegy 30 K értékű iskolai írószert osztott szét az egylet, melynek ellenében ök téli madáreléséget hordogtatnak össze az egyesület számára. Egyben több lelkes tanító az iskolás gyermekeket a madarak védésére (téli etetésére) buzdította. E buzdító tanítás — mint több példa bizonyítja, nem maradt hatás nélkül. A veszteségeket számba véve, a tagok ezidőszertinti össze száma 2 alapító és 154 rendes tag. Az egyesület vagyona készpénzben 445 K 96 f, mely takarékkönyvben a Hontvármegyei Népbanknál van elhelyezve. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette és Pálfi Péter indítványára az elnöknek köszönetet mondott azért, hogy az egyesület működését e rendkívüli időkben is fenntartja. A pénztáros által bemutatott és számvetéleg helyesnek talált költségvetést 330 K bevétel és 300 K kiadási összegben a közgyűlés elfogadta. A gyermeknapiták megrendelésének ügye kerülvén szóba, elhatározta a közgyűlés, hogy abból 1500 példányt rendel és azt a népiszkolai gyermekek között való kiosztás eszközlése végett a kir. tanfelügyelőnek küldi meg azzal, hogy az azok után eső jutalék az egyesület javára fog elszámoltatni. Az elnök a jegyzőkönyv hitelesítése után az ülést berekesztette azzal a biztató felhívással, hogy a tel alatt madaraink — de főképen kedves cinkéink — etetéséről meg ne feledkezzenek.

— **A vasut is megdrágul.** Az a több ízben fölmerült hír, hogy a vasutak menetjegyeit megdrágítják és hogy ezzel egyidejűleg a podgyászszállítás is többe kerül, igaznak bizonyult. A magyar államvasutak igazgatóságának jelentése szerint a menetdíjak az osztrák államvasutak vonatain 1917. február elsejétől kezdve emelkednek. Ugyanez történik a déli vasut osztrák és magyar vonatain, ugyanazon időponttól kezdve, valamint a bosznai és a heregovinai vasutakon is. Arról, hogy a díjemelés milyen arányban fog megtörténni, értesítést még nem adtak ki, valamint arról sem hogy a magyar államvasutakon mikor és mily mértékben dragitják a díjakat. Azonban az a hír járja, hogy személyjegyenként 30 százalék pótdíj lesz a drágulás mértéke, de leginkább az I. és II. osztályu szakaszok ára drágul meg. Ezzel az 1912-ik esztendőben érvénybe lépett díjcsabás megszűnik és annak helyét az új, a magasabb foglalja el.

— **A hatósági cukorárak.** Somogyi Béla cs. és kir. kamarás alispán következő rendeletet bocsátotta ki: A hatósági cukorért követelhető legmagasabb árak

Kereskedelmi forgalomban:	
Kristály	118 fillér,
I-ső rendű nagy süveg	118 "
5-ös süveg	120 "
3-as süveg	120 "
Kocka láda nettó	125 "
" doboz bruttó	122 "
Liszt láda nettó	125 "
" doboz bruttó	122 "

vezetője, ne a férjhezmenés legyen az egyetlen cél, melyre a nő törekedjék; hanem az élet komoly megismerése, több alapos tudás, gyakorlati ismeretek szerzése, életpályák választása s higgadt megfontoltsággal való előkészítés a jövőendő családi életre.

A német sebesült katona a kórházban könyvet kér időöltetésül, a magyar kártyát; a lövészárokban a német könyvtárat létesít, a magyar ajándékkönyvek csak lomtárul szolgálnak. A pihenőre hazatért magyar katona hamar kivetkőzik a harcban tanúsított lelki nagyságából s szabadnak tekint maga számára minden dolgot. De nem a harcoláson látszik meg leginkább a féket oldó hatás, hanem a honnmaradtakon. Figyeljük meg gyermekeinket. A tekintélyek tisztelete megcsökken, a rend iránt való érzék eltűnőben, zabolátlanság megnyilatkozása mindenfelé, a kötelességteljesítés helyébe szeszélyes kalandvágy lép, az utcai erkölcsi romlottság hatásaként érzékiségre hajlás: ez jellemzi ifjúságunkat. Ne áltassuk magunkat, hogy ezek oly muló bajok, melyek a béke beálltával megszűnnek. Ellenkezőleg! Legyünk készen növekedésükre, fejlődésükre, erősödésükre, ha majd visszatér mindenki a harcmezőre. Ne feledjük, hogy a visszatérők igen sokan itthon senkit nem találnak, aki otthonába fogadja; ez, ha miveletlen, vére áldozásáért jogot fog magának követelni minden kihágásra s az ellenség ellenségéből a fennálló társadalom ellensége lesz. A hosszú háborúban sok fogja elfeledni a tulajdon szentségét, embertársa kiméltését s itthon is zsákmányoló, brutális marad. Súlyos gondok előtt áll a békét óhajtó társadalom s ellen-szerűl csak a lehető leggondosabb nevelés kínálkozik.

Emberi mivelődésünk egész fejlődésében a felfogások változása terén legjellemzőbbül azt találjuk, hogy haladásunk a tökéletese-dés felé éppen abban jutott kifejezésre: mire s mennyire becsülte az ember a munkát. Csak a XVIII. század nagy reformgondolkodói emelkednek arra a magaslatra, hogy a munka nem szégyen, a munka nemesít. A XIX. század közgazdasági irányzatai a munkát teszik az állami jólét alapjává; kell, hogy a XX. század az élet koronájává magasztosítsa. A jövő sokkal inkább a munka ideje lesz, mint az előbbi korok; új idők nyílnak, melyekben az egyén léte, fenmaradása, az összeség békéje és boldogulása csakis akkor lesz biztosítva, ha kitartó munkát végez. Itt van nevelésünk sarkpontja. Ugy irányítsuk a gyermekeket, hogy a munkát ne fáradságot okozó ténykedésnek, hanem élvezetnek tekintse. Legyen munkája a mozogni kezdő gyermeknek is; tevékenykedjék első lépés-től kezdve; feladatokat végezzen el, mihelyt értelme először megnyílik; örömmel várja mindig a munkaalkalmat s irigykedve nézzen a sikerrel dolgozó munkásemberre. Lelkében gyökeresedjék meg a tudat, hogy ő hasznos tagja a társadalomnak, kire szükség van a köznek, még ha gyenge erőihez mérten keveset bir is dolgozni. Érezze, hogy ha kezében pihen a szerszám: hiányát meg-érzi a környezet; hogy alkotó munkája elő-segíti az egyetemes boldogulást s ezzel saját jobbtlétét is.

Neveljük úgy gyermekeinket, hogy hasznosakká tudják magukat tenni mindenütt és mindenkor, keressük számunkra a munkaalkalmakat, hisz annyi kínálkozik, mely élvezetet nyújt s az ő kis erejüket próbára nem teszi!

" zsák	122 fillér,
Dara "	122 "
" láda nettó	125 "

A közvetlen fogyasztást szolgáló forgalomban kicsinyben fenti árnál kilogrammonként 10 fillérrel magasabb ár követhető.

Ezen árak túllépése 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 korona pénzbüntetéssel sújtható kihágást követ el.

Ugyanígy büntetendő az a kereskedő, aki a hatósági cukor kiszolgáltatására vonatkozó szabályokat megszegi.

— A pénzügyigazgatás köréből. A pénzügyi m. kir. miniszter *Albu András* brassói pénzügyigazgatósági napidijast az ipolysági m. kir. pénzügyigazgatósághoz a XI. fizetési osztályba ideiglenes minőségű állami végrehajtóvá nevezte ki.

— **Richter dr. Horgony-Linimentje.** Capici compos. Helyettesíti a Horgony-Pain-expellert, egy többszörösen bevált házi-szer, mely mint *fájdalomcsillapító bedörzsölés* köszvény, csuz, meghülés, bénulás, csipő-fájás (Ischias), derék fájás, stbnél ezerszeresen bevált. A *Horgony-Liniment* nagy elterjedése a legjobb bizonyítéka a szer kiválóságának, mely egy háznál se hiányozzon. Különösen olyanoknak ajánlható kik sokat a szabadban tartózkodnak, gyakori időváltozásnak és azért meghülnének vannak kitéve, pl. katonák, gazdák, erdészek, vadászok, földmivesek, halászok, bányászok, tengeren utazók, kivándorlók stb. ugyiszintén turistáknak farsztóbb menetelés előtt és után és különösen az összes utazóknak, mivel gyors és biztos segítséget hoz. *A harcosoknak a harctéren a Horgony-Liniment nélkülözhetetlen* (nagyon kényelmes, mint tábori levélnek küldeni.)

Kapható a gyógyszerárakban vagy közvetlenül Dr. Richter az „Arany oroszlánhoz” címzett gyógyszerárában, Prag, I., Elisabethstrasse 5. — Naponkénti szétküldés.

Nagyszerűen bevált a harctéren küzdőknel és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghülés, rheuma, köszvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. eseteiben

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. capici compos.

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Üvege K — 80, 140, 2—.

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlánhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárában, Prága I., Elisabethstr. 5. Naponkénti szétküldés.

Hirdetéseket és reklámokat

jutányosan közöl
a HONTI LAPOK
kiadóhivatala.

Vadászati jog bérbeadása.

A zebegényi v. urbéresek 400 kat. hold területű vadászterülete f. évi december hó 17-én d. e. 11 órakor az iskola termében 6 évre nyilvános árverésen bérbeadatik.

Kikiáltási ár 625 K.

A részletes feltételek alulirotnál betekintethetők.

Hirling Ferenc
urb. elnök.

Jótállás a biztos eredményért

Törvényesen védve.

Reitter Oszkár
nagybecskereki ny. főkapitány
és fajbaromfi-tenyésztőnek
nagyszerű találmánya a
„PATKÁNIN”

patkányirtó-szer, (nem mérge) mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és fölülmul minden más irtószert.

1 doboz ára 3 K,
mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismertető prospektust, melyen le van írva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány adag használható, kérésére ingyen küld a PATKÁNIN gyár egyedüli elárusítója, a Torontáli Agrárbank Részvénytársaság, Nagybecskereken,

férfiak!

Kivétel nélkül minden fajta tetít teljesen kipusztít a

Szanítéc kenőcs

Nem piszkít, szaga kellemes

Kapható 1 k ronáért minden gyógyszerárban, drogériában. Ahol nem volna kapható, oda 3 csomagot utánvétellel küld: Auber gyógytár, Mohács.

Uradalmi bogárnak

ajánlkozik tisztesség, szorgalmas egyén. Motorokhoz hosszabb gyakorlata van. Esetleg szántó-motorokhoz is.

Cím a kiadóhivatalban.

2-3

A legújabb könyvek, az irodalom gyöngyei úgy magyar, mint külföldi íróktól u. m.:

Bródy: Fehér könyv.

Herczeg F.: Arany hegedű,

Nagy E.: Sienai sz. Katalin vőlegénye.

Molnár F.: Farsang,

Gábor Andor: Szép asszony,

" " Kanári és más vadállatok

" " Miréio

Barta Lajos: Zsuzsi,

Kellermann: Háboru az Argoneokban,

Wohlbrück Olga: Barbárok,

Anatol France: Egy színész története,

Terstánszky J. Jenő: Viszontlátásra drága,

Karinthy: Ó nyájas olvasó,

" Utazás Farimédoba,

Z. Gabrielle: Szüz asszony,

A legújabb Atheneum: Costa Negra,

Szenes ember új humoros könyve: A zöld-

bőrű primadonna,

Lakatos László: Az idegen leány,

1917-es Kincses Kalendárium,

1917-es Hölgyek Naptára,

1917-es Rózsavölgyi Album stb.

a Honti Lapok kiadóhivatalában

NEUMANN JAKAB

könyv és papirkereskedésében kaphatók

Fedák
cipőkrém

1 ÜVEGTÉGELY
A LEGNAGYOBB
HÁZTARTÁSBAN
EGY
HÓNAPRA
ELEGENDŐ.
ÁRA
1 KORONA

Gondnokolt Totovits Kálmán tulajdonát képező ingóságok, ugymint régi (antik) butorok, tányérok, csészék, poharak, arany és ezüst tárgyak, stb. **1916. december 16-án reggel 9 órától kezdődőleg** nyilvános árverésen el fognak adatni.

Ipolyság, 1916. november 29.

TRUPP KÁLMÁN
h. közgyam.